

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Moskorzewie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 2 740 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Andrzej Walasek.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie został utworzony Uchwałą Nr 54/XII/90 Gminnej Rady Narodowej w Moskorzewie z dnia 27.03.1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie.

Ośrodek posiada własny REGON 292466048 i NIP 656-21-04-989.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Lidia Szymkiewicz.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XIII/75/04 Rady Gminy Moskorzew z dnia 23 lipca 2004 roku w sprawie: nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie. Zmiany wprowadzono: Uchwałą Nr XIX/79/08 Rady Gminy Moskorzew z dnia 2 grudnia 2008 r., Uchwałą Nr VI/27/2011 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 marca 2011 r., Uchwałą Nr XXX/138/13 Rady Gminy Moskorzew z dnia 26 września 2013 r. i Uchwałą Nr XVIII/78/16 Rady Gminy Moskorzew z dnia 29 kwietnia 2016 r.
- 2) Regulamin organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 1/2004 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie z dnia 20 września 2004 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie. Zmiany wprowadzono: Zarządzeniem Nr 1/05 z dnia 19 grudnia 2005 r., Zarządzeniem Nr 1/09 z dnia 5 stycznia 2009 r., Zarządzeniem Nr 2/09 z dnia 1 września 2009 r., Zarządzeniem Nr 1/11 z dnia 11 marca 2011 r., Zarządzeniem Nr 1/14 z dnia 29 września 2014 r. i Zarządzeniem Nr 4/16 z dnia 30 kwietnia 2016 r.
- 3) Uchwałą Nr XXXIV/162/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia finansowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

- 4) Uchwałę Nr XXXIV/163/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 5) Uchwałę Nr VIII/31/15 Rady Gminy Moskorzew z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
- 6) Uchwałę Nr VIII/30/15 Rady Gminy Moskorzew z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Moskorzew na lata 2015-2020.
- 7) Zarządzenie Nr 5/2009 Wójta Gminy Moskorzew z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie udzielenia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Turkowska - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 304/2018 z dnia 11 maja 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek
2. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 305/2018 z dnia 11 maja 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie* pod poz. Nr 2.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 15 – 17 maja 2018 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

W toku kontroli stwierdzono, że zarówno Statut, jak i Regulamin Ośrodka były wielokrotnie nowelizowane. Zespół kontrolujący widzi potrzebę ujednoczenia tekstów obu dokumentów.

Ponadto brak uchwały Rady Gminy w sprawie ustalenia zasad odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia osób tego potrzebujących.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie mieści się w budynku Urzędu Gminy pod adresem Moskorzew 42, tel. 34 354 20 03. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek znajduje się na parterze budynku i zajmuje trzy pomieszczenia, które są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Kierownik GOPS i starszy pracownik socjalny zajmują jeden pokój, w drugim pokoju są trzy stanowiska pracy, w tym dla dwóch pracowników socjalnych i asystenta rodziny, trzecie pomieszczenie zajmuje księgowia. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (Zał. Nr 1 – Protokół oględzin siedziby GOPS w Moskorzewie).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Moskorzewie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Załącznik Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Moskorzewie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 6 pracowników, tj.: kierownik, 1 starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych, opiekunka środowiskowa i opiekunka specjalistyczna.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku oraz zgodnie z art. 122 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

Ustalono, że dwóch pracowników socjalnych, oprócz zadań związanych bezpośrednio ze świadczeniem pracy socjalnej, w zakresie swoich obowiązków ma wpisane inne zadania: jeden pracownik – z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, a drugi pracownik – z zakresu świadczenia wychowawczego. Taka sytuacja jest niezgodna z przepisami prawa: art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm.), który mówi, że „w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych

określonych w przepisach o pomocy społecznej.” i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.), zgodnie z którym „w przypadku gdy postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzone są w ośrodku pomocy społecznej, realizacja tych zadań nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej”.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba pracowników socjalnych

2 740/3 = 913 osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 913 osób, ale nie jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy – dwóch, spośród trzech, pracowników socjalnych w zakresie czynności ma ujęte zadania spoza pomocy społecznej, co narusza zapis ustawy mówiący o zatrudnieniu pracowników socjalnych „w pełnym wymiarze czasu pracy”.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017, poz. 1769 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2017 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 22 osób, w tym 18 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy wyniósł 107 094 zł. Za 20 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W roku 2018 do dnia kontroli, Ośrodek wypłacił zasiłki stałe dla 15 osób, a za 14 osób odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

8210-ZS-3/16; 8210-ZS-1/17; 8210-ZS-15/17; 8210-ZS-4/17; 8210-ZS-7/17; 8210-ZS-8/16; 8210-ZS-36/15; 8210-ZS-10/17; 8210-ZS-5/17; 8210/ZS/1/18.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób

↓ ⊗ JH

pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów i publikatorów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. We wszystkich decyzjach powoływano się na upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Natomiast brak było daty wydania k.p.a.

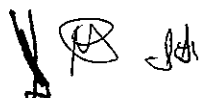
Stwierdzono, że w podstawie prawnej widnieje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ww. ustawy w podstawie prawnej decyzji.

W części decyzji, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, ale nie umieszczano tej informacji w postanowieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, sposób i termin wypłaty zasiłku, a także okres pobierania pomocy – przy czym w dwóch przypadkach nie określono, że świadczenie zostało przyznane bezterminowo. Ponadto informowano osoby zainteresowane o objęciu składką zdrowotną. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna być przesłana stronie odrębnym pismem.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane lub były wysyłane pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, jednak w decyzjach wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.) nie powoływano się na art. 127a k.p.a. (wynikający z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.), mówiący o możliwości zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2017 roku pomocą okresową objął 9 osób, a koszt udzielonej pomocy wyniósł 15 537 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 6 osób. W roku bieżącym do dnia kontroli pomoc okresową otrzymało 6 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

8211-ZO-10/17; 8211-ZO-8/17; 8211-ZO-12/2017; 8211-ZO-9/2017; 8211-ZO-4/18; 8211-ZO-2/2017; 8211-ZO-13/17; 8211-ZO-3/18.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc okresową przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

W części decyzji, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, ale nie umieszczano tej informacji w postanowieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powódzie jej przyznania i okresie, na jaki pomoc została udzielona oraz podawano sposób i termin wypłaty zasiłku.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Natomiast w pouczeniu decyzji wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.), nie wpisano informacji o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, o czym mówi art. 127a k.p.a. (w związku z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.).

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2017 pomocą w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności objęto 145 osób, wypłacono 113 świadczeń. Pomocą w postaci dożywiania w szkołach objęto 31 dzieci. Koszt programu w 2017 roku wyniósł 56 492 zł, w tym środki własne 26 492 zł i dotacja z budżetu państwa 30 000 zł. W roku 2018 do dnia kontroli pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności udzielono 15 rodzinom. Natomiast posiłki opłacane są za 35 dzieci z 20 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Moskorzew:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2018 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Gimnazjum w Moskorzewie	6	2,00 zł	Jedno gorące danie
2.	Zespół Placówek Oświatowych w Chlewicach	9	1,40 zł	Jedno gorące danie
3.	Zespół Placówek Oświatowych w Moskorzewie	20	2,00 zł	Jedno gorące danie

Poza terenem Gminy dożywianie dzieci odbywa się w 5 placówkach w formie obiadu.

Koszt za 1 posiłek waha się od 3,00 zł do 4,00 zł.

We wszystkich gminach oraz poza jej terenem dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, co jest zgodne z ideą Programu, którego celem jest, aby każde z dożywianych dzieci miało zapewniony gorący posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

8212-ZC-86/17; 8212-ZC-95/17; 8212-ZC-91/17; 8212-ZC-119/17; 8212-ZC-115/17; 8212-ZC-15/18; 8212-ZC-76/18; 8212-ZC-96/17; 8212-ZC-94/17;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

8223-Doż-7/18; 8223-Doż-26/17; 8223-Doż-32/17; 8223-Doż-10/17; 8223-Doż-8/18; 8223-Doż-5/18; 8223-Doż-21/17; 8223-Doż-20/18; 8223-Doż-9/18; 8223-Doż-2/18.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Wszystkie dokumenty poświadczające sytuację rodziny lub osoby, były opatrzone zapisem „za zgodność z oryginałem”.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. We wszystkich decyzjach na świadczenia pieniężne wpisano art. 48 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 39, który mówi o zasiłku celowym, ponadto nie podano daty wydania k.p.a. W podstawie prawnej wszystkich skontrolowanych decyzji widniało również: rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (została przywołana bez wskazania jej numeru) i Uchwała Rady Gminy dotycząca podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnej pomocy.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

Stwierdzono natomiast, że OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole przed datą wydania decyzji administracyjnej.

W części decyzji, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, ale nie umieszczano tej informacji w postanowieniu decyzji.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji, informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Natomiast w pouczeniu decyzji wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.), nie wpisano informacji o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, o czym mówi art. 127a k.p.a. (w związku z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.).

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Moskorzewie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału itp. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, niepodlegających zwrotowi specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Z informacji uzyskanej od Kierownika GOPS wynika, że w roku 2017 Ośrodek udzielił 45 osobom zasiłków celowych, w tym 19 osobom – specjalnych zasiłków celowych. W roku 2018 do dnia kontroli Ośrodek wypłacił 17 osobom zasiłki celowe, w tym 4 osobom – specjalne zasiłki celowe.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

zasiłki celowe:

8212-ZC-16/18; 8212-ZC-22/18; 8212-ZC-20/18; 8212-ZC-102/17; 8212-ZC-21/18;
8212-ZC-116/17; 8212-ZC-81/17; 8212-ZC-19/18; 8212-ZC-17/18; 8212-ZC-90/17;

specjalne zasiłki celowe:

8212-SC-5/17; 8212-SC-11/17; 8212-SC-1/18; 8212-SC-2/18; 8212-SC-10/17;
8212-SC-4/18; 8212-SC-5/18; 8212-SC-12/18; 8212-SC-3/18; 8212-SC-13/18.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia lekarskie, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, oświadczenia klientów o dochodach, zaświadczenia z PUP.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Natomiast k.p.a. przytoczono bez daty wydania.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji określano, na jaki cel pomoc została przyznana (z wyjątkiem specjalnych zasiłków celowych, w przypadku których cel został określony w uzasadnieniu decyzji), na jaki miesiąc, w jakiej kwocie oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

W części decyzji, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, ale nie umieszczano tej informacji w postanowieniu decyzji.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Natomiast w pouczeniu decyzji wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.) nie wpisano informacji o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, o czym mówi art. 127a k.p.a. (w związku z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.).

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami,

obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi ustalana jest na podstawie Uchwały Nr VIII/31/15 Rady Gminy Moskorzew z dnia 24 marca 2015 r. cenę 1 godziny usługi ustala Kierownik GOPS co roku w terminie do końca stycznia na podstawie analizy kosztów realizacji tego zadania w roku poprzednim. Koszt 1 godziny usług w 2017 r. ustalono na 18,77 zł, a w 2018 r. na 20,54 zł.

Z informacji Kierownika OPS wynika, że w 2017 r. wsparciem w formie usług opiekuńczych objęto 5 osób, a w 2018 r. – 3 osoby. Usługi świadczone są przez 1 opiekunkę zatrudnioną w GOPS.

Podczas kontroli sprawdzono następujące akta:

8225-UO-3/18; 8225-UO-2/18; 8225-UO-2/17; 8225-UO-1/18; 8225-UO-3/17.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono, że w większości decyzji nie przywołano kodeksu postępowania administracyjnego, a w decyzjach, w których ustawa widniała – wpisano ją bez daty wydania.

W postanowieniu decyzji określono: na jaki okres przyznano pomoc, ilość dni i godzin usług, kto będzie wykonawcą usługi oraz pełny koszt usług za 1 godzinę. Brak informacji o zakresie przyznanych usług opiekuńczych oraz o sposobie i terminie wnoszenia opłat, a także o procentowej odpłatności, którą wpisano w uzasadnieniu decyzji.

Stwierdzono, że OPS przyznawał pomoc w formie usług opiekuńczych przed datą wydania decyzji administracyjnej.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, ale nie wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Natomiast nie wpisano informacji o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, o czym mówi art. 127a k.p.a. (w związku z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Ośrodek zatrudnia opiekunkę specjalistyczną na pełny etat, która posiada odpowiednie wykształcenie i staż pracy. W badanym okresie z tej formy pomocy skorzystało 6 osób. Na każdy rok budżetowy wydawane jest zarządzenie Kierownika OPS w sprawie ustalenia kwoty odpłatności za 1 godzinę usług – w 2017 r. było to 18,71 zł, a w 2018 r. koszt wynosił 20,50 zł.

Podczas kontroli sprawdzono następujące akta:

8225-US-3/18; 8225-US-4/18; 8225-US-6/18; 8225-US-5/18; 8225-US-1/18; 8225-US-2/18.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono, że nie przywołano daty wydania k.p.a.

W postanowieniu decyzji określono na jaki okres przyznano pomoc oraz ilość dni i godzin usług. Brak informacji o zakresie przyznanych usług, kto będzie wykonawcą usług oraz o sposobie i terminie wnoszenia opłat, a także o pełnym koszcie usług za 1 godzinę i procentowej odpłatności, które to informacje wpisano dopiero w uzasadnieniu decyzji.

Stwierdzono, że OPS przyznawał pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przed datą wydania decyzji administracyjnej.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Natomiast nie wpisano informacji o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, o czym mówi art. 127a k.p.a. (w związku z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.).

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W badanym okresie w dps przebywa 1 osoba.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest przede wszystkim w wywiadach środowiskowych. Polega ona w szczególności na: pomaganiu osobom w uzyskaniu konkretnych usług; kierowaniu osób wymagających specjalistycznego wsparcia do np. psychologa, psychoterapeuty uzależnień; pomocy w umieszczeniu członka rodziny w instytucjach zapewniających całodobową opiekę; pomocy przy wypełnianiu różnego rodzaju druków i formularzy np. w celu uzyskania stopnia niepełnosprawności itp.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 7 kontraktów socjalnych. Pracą socjalną objęto ponad 80 rodzin, czyli w sumie 189 osób.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli stwierdzono, że zarówno Statut, jak i Regulamin Ośrodka były wielokrotnie nowelizowane. Zespół kontrolujący widzi potrzebę ujednoczenia tekstów obu dokumentów.

Ponadto brak uchwały Rady Gminy w sprawie ustalenia zasad odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia osób tego potrzebujących.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 913 osób, ale nie jest zgodny z art. 110 ust 12 ustawy – dwóch, spośród trzech, pracowników socjalnych w zakresie czynności ma ujęte zadania spoza pomocy społecznej: jeden pracownik – z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, a drugi pracownik – z zakresu świadczenia wychowawczego. Narusza to zapis ustawy o pomocy społecznej, mówiący o zatrudnieniu pracowników socjalnych „w pełnym wymiarze czasu pracy” oraz jest sprzeczne z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Skontrolowane formy pomocy przyznawano na podstawie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także odpowiednich uchwał Rady Gminy dotyczących programu dożywiania oraz usług opiekuńczych. We wszystkich decyzjach powoływano się na upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Natomiast w podstawie prawnej decyzji przyznających: zasiłki stałe, zasiłki celowe z Programu dożywiania, zasiłki celowe i specjalne celowe oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie podano daty wydania k.p.a. Ponadto w większości decyzji na usługi opiekuńcze nie przywołano kodeksu postępowania administracyjnego, a w decyzjach, w których ustawa widniała – wpisano ją bez daty wydania.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki stałe widnieje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji

przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ww. ustawy w podstawie prawnej decyzji.

W podstawie prawnej decyzji na świadczenia pieniężne oraz posiłek z Programu dożywiania Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 została przywołana bez wskazania jej numeru.

We wszystkich decyzjach na świadczenia pieniężne z Programu dożywiania wpisano art. 48 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 39, który mówi o zasiłku celowym.

W części decyzji przyznających: zasiłki stałe, okresowe, celowe i posiłek z Programu dożywiania, zasiłki celowe i specjalne celowe, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych, ale nie umieszczano tej informacji w postanowieniu decyzji.

Decyzjom na usługi opiekuńcze nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, ale nie wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej.

Jedynie w decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi prawidłowo stosowano zapis o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Stwierdzono, że OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole, a także w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przed datą wydania decyzji administracyjnej.

W postanowieniu decyzji na zasiłki stałe stosowano zapis o objęciu składką zdrowotną. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna być przesłana stronie odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe nie określono, na jaki cel pomoc została przyznana. Informacja ta widniała dopiero w uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji na usługi opiekuńcze brak informacji o zakresie przyznanych usług opiekuńczych oraz o sposobie i terminie wnoszenia opłat, a także o procentowej odpłatności, którą wpisano w uzasadnieniu decyzji.

WBJ

W postanowieniu decyzji na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak informacji o zakresie przyznanych usług, kto będzie wykonawcą usługi oraz o sposobie i terminie wnoszenia opłat, a także o pełnym koszcie usług za 1 godzinę i procentowej odpłatności, które to informacje wpisano dopiero w uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, jednak w decyzjach wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.) nie powoływano się na art. 127a k.p.a. (wynikający z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.), mówiący o możliwości zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję.

We wszystkich gminach oraz poza jej terenem dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, co jest zgodne z ideą Programu, którego celem jest, aby każde z dożywianych dzieci miało zapewniony gorący posiłek.

Ośrodek wykorzystuje w sposób dostateczny kontrakt socjalny w pracy z klientami pomocy społecznej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki

podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Katarzyna Turkowska

Ze strony kontrolowanej:

 Kielce, dnia 14 czerwca 2018 r.

Data i podpis

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Lidia Szymkiewicz

Zapoznałam się z treścią
protokołu

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Bogumiła Witek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
29-130 MOSKORZEW

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3. 25-516 Kielce